

Eelmisel suvel oli Aili Linroosi suures roosiaias erakordselt palju aiapõrnikaid. Juunis ja juuli algul, kahjuri massilise esinemise ajal, korjas ta neid roosipõõsastelt iga päev koos õiejäänustega prügikottidesse 1–2 liitrit, nii nagu muude tööde kõrvalt aega oli. Kinniseotud kotid saadeti prügimäele.

"Aiapõrnikaid oli nii õitel, noortel võrsetel kui ka lehtedel. Õie söövad nad nii ära, et järele jäävad vaid narmad. Ühest õiest olen leidnud korraga nahistamas tervelt kuus põrnikat, nad on õites lausa hunnikus," meenutab roosikasvataja. Tänavu on aplaid õgardeid seni näha olnud õnneks vaid üksikuid.

AIAPÕRNİKAS nārib lehed auguliseks ja õied narmasteks

Mõnel aastal juunis-juulis lendavad mu aias massiliselt ühed iseenesest kenad pruunide tiibade ja metallselt läikiva esiosaga putukad. Nad on umbes sentimeetri pikkused. Kes nad on ja millist kahju võivad mu taimedele teha?

Vastab

PILLE HERMANN

Tallinna Botaanikaia
taimekaitsespetsialist

Tegu on ilmselt aiapõrnikatega (*Phyllopertha horticola*), keda võib kõige sagedamini näha juunis-juulis. Eriti meelsasti lendavad nad soojal päikeselisel suvepäeval ning siis võib neid näha suisa massiliselt.

Põrnikad on 6–8 mm pikkused. Kattetiivad on kollakaspruunid. Inimese pilku püüab aiapõrnikas eelkõige oma metalliläikelise rohekassinise eesrindmikuga. Putuka kõhtmine külj ning jalad on sinakasmustad.

Vaatamata väiksusele ning vahvalt läikivale rindmikule, on tegu siiski kahjuriga.

Täiskasvanud aiapõrnikad toituvad lehtedest, kuid nende järglased – konutõugud – nārivad mullas rohttaimede juuri.

Aiapõrnikas ja kuldpõrnikas. Põrnikad on nahka pistnud osa tolmuks ja maitanud ka õielehti.

Aiapõrnikas armastab eelkõige roosõielisi – roose, maasikaid, viljapuid. Valmikud söövad roosilehed auklikuks, samuti ei jäta nad puutumata roosi õienuppe ja nārivad neiseigi augud, ning muidugi maitsevad nendele õiedki. Juunis-juulis on aiapõrnikate rüüste korral näha õunapuulehtedel skeleteeritud laiike.

Kui aga toiduotsingul peaks putuka tee ristuma näiteks hernega, ei jäta ta juhust kasutamata ning sööb hernelehtedestki kõhu täis.

Aiapõrnikal on aastas üks põlvkond, munad munevad nad juu-

nis-juulis mulda. Koorunud vastsed ehk konutõugud kahjustavad taimede juuri sealsamas.

Kui kõht korralikult täis, on aeg vastsetel end talvituma sättida. Selleks pole tarvis pingutada, sest tõugud talvituvad mullas ja seal ka kevadel nukkuvad.

Kuna tõuguperiood on lühike, teevad vastsed taimedele märksa vähem kahju kui täiskasvanud isendid.

Koduaias on kõige mõistlikum aiapõrnikad käsitsi kokku korjata ja hävitada, see on ohutu nii endale kui keskkonnale. Parim aeg selleks on varahommik, kui soe päike pole neid veel lendama peibutanud.

Puu otsast saab põrnikad kätte nii, kui panete puu alla lina ning raputate puud.

Mullas elunevate tõukude hävitamiseks harige ka puude-põõsaste reavaheid. Peenra rohimisel-kobestamisel mullast nähtavale tulnud tõugud koguge samuti kokku ning hävitage.

Taimekaitsevahenditest saab abi, kui pritsida preparaatidega Karate Zeon, DecisMega või Mavrik 2F.

Vt ka www.aialeht.ee